

LOKALIZACJA NIERUCHOMOŚCI - Grodzka 17
LOCATION OF THE PROPERTY - Grodzka 17

Dawny numer policyjny / Former police number: 107
Numer hipoteczny / Mortgage number: 105 bądź 71 bądź 70 bądź 686
Numer przed 1939 / Number before 1939: Grodzka 17
Numer po 1944 / Number after 1944: -
Numer obecny / Current number: Grodzka 17
Właściciele / Owners:
dane z dnia 12.X.1896 Goldkraut Ryf.
1915 Nisenbaum M.
dane z dnia 29.X.1936 Jozef Nisenbaum, Joel Nisenbaum, Szai Nisenbaum,
Benjamin Nisenbaum, Chaji Fabrykant

Lokale handlowe i rzemieślnicze w latach 1918-1940/Shops and workshops in 1918-1940:

Księga Adresowa 1928

1928 Gecman Rajzla – akuszerki (sages-femmes),
1928 Vissenbaum Gitla – akuszerki (sages-femmes),

Lokatorzy według wyznania, płci i wieku (1941 rok)/Tennants by religion, sex and age in 1941

Ogólna ilość mieszkańców		Mężczyzn	Kobiet	Dzieci do lat 6 włącznie	Dzieci od 7-18 lat włącznie	Uwagi
chrześcijan	Żydów					
12	163	58	64	20	33	

Mieszkańcy nieruchomości wg. Zawodu (1941 r.)

Inhabitants according to profession (1941)

Zawód	Liczba osób zamieszkałych						uwagi
	na parterze	na piętrze	na poddaszu	w suterenie	w bud. frontowym	w oficynie	
Pracownicy umysłowi							
Wolne zawody							
Robotnicy		2	2	2		2	
Kupecy i przemysłowcy	1	2	1				
Rzemieślnicy	2	4	1	1			
Rolnicy							
Inne zawody				1			
Bez zawodu			1	1			

Wzmianki/Variou notes:

Inspekcja budowlana, sygn. 1671

- Zarządzenie wykonania robót budowlanych z dnia 20.I.1937 r. nakazujące natychmiastowe podjęcie robót w celu usunięcia uchybień stwierdzonych podczas oględzin budynku przy ul. Grodzkiej 17 w dniu 07.XII.1936 r. do dnia 01.VII.1937 r. Adresatem pisma jest Nisenbaum Josek, Rządca Rubinsztejn.

- Odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego przez Zarząd Miejski w Lublinie od zarządzenia z dnia 11.VIII.1939 r. Odwołanie sporządzone zostało w dniu 16.VIII.1939 r. przez Zelmę Hajgelmana i zawiera prośbę o ponowne oględziny jego mieszkania, gdyż nie zgadza się on ze stwierdzeniem, iż lokum to grozi zawaleniem, i uchylene zaskarżonego zarządzenia w ogóle, a w ostatecznym razie przedłużenie terminu opróżnienia mieszkania na jeden rok.

„Zmuszenie więc mnie do opróżnienia tego mieszkania w obecnym okresie głodu mieszkaniowego, stanowi dla mnie i mojej rodziny cios śmiertelny, gdyż wypadnie nam mieszkać pod gołym niebem będąc zupełnie biedny i żyjąc w skrajnej nędzy.”

- Odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego przez Zarząd Miejski w Lublinie od zarządzenia z dnia 11.VIII.1939 r. Odwołanie sporządzone zostało w dniu 16.VIII.1939 r. przez Majlecha Kerszenblata. Pismo zawiera identyczną treść jak to wniesione przez Zelmę Hajgelmana.

- Odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego przez Zarząd Miejski w Lublinie od dwóch zarządzeń z dnia 11.VIII.1939 r., na mocy którego lokatorzy domu przy ul. Grodzkiej 17 zostali zobowiązani do opróżnienia zajmowanego domu do dnia 20.VIII.1939 r. Odwołanie sporządzone zostało w dniu 16.VIII.1937 r. przez Netelę Flajszera i Josefa Zyswasera. Zawiera ono prośbę o przedłużenie powyższego terminu do dnia 01.IV.1940 r. ze względu na bardzo trudne warunki socjalne wynikające m. in. z braku pracy obydwu petentów.

- Protokół oględzin sporządzony dnia 17.IV.1939 r. przez Zarząd Miejski w Lublinie, Wydział Budownictwa Oddział Inspekcji Budownictwa a dotyczący domu przy ul. Grodzkiej 17 należącego do Josefa Nisenbauma, Joela i Benjamina Nisenbauma, Szaji Nisenbauma i Chaji Fabrykanta w obecności właśc. Termin usunięcia stwierdzonych uchybień wyznaczono do dnia 03.VI.1939 r.

Informacje dodatkowe/Additional information:**Ankieta z dnia 29.X.1936 r. [Inspekcja budowlana, sygn. 1671]**

Położenie: Grodzka 17
Numer hipoteczny: 105
Właściciel: Jozef Nisenbaum, Joel Nisenbaum, Szai Nisenbaum,
Benjamin Nisenbaum, Chaji Fabrykant
Zarządca: Szmul Rubinsztajn
Dozorca: Kwiatkowski
Rodzaj nieruchomości: budynki mieszkalne murowane z cegły
Data rozpoczęcia użytkowania: „w XVII wieku”
Liczba mieszkań: 27, w tym:
10 mieszkań – 1 izba
12 mieszkań – 2 izby
5 mieszkań – 3 izby
Liczba mieszkań w suterrenach: 6 mieszkań – 1 izba
Liczba piwnic: -
Liczba pieter: 2
System wodociagowo – kanalizacyjny: wodociąg, dół ustępowy, 1 ustęp nieskanalizowany
Oświetlenie: elektryczne i naftowe
Ogrzewanie: 17 pieców
Liczba balkonów: 2 od frontu, 3 od podwórza, żelazne, poręcz drewniana
Klatka schodowa: 1 główna i 1 boczna, oświetlenie naftowe, schody żelazne i drewniane
Pokrycie dachu: dach kryty blachą i papą
Kiedy remontowano budynek: -
Czy fasada bądź cały budynek wymaga remontu: tak

Dane dot. Podwórza

Nawierzchnia: bruk
Odległość budynku frontowego od oficyny: złączone
Śmietnik: stały
Roślinność: nie
Urządzenia do trzepania: nie
Co wiadomo o lokalach ziemnych: nie
Jak często wywożone są nieczystości domowe i przez kogo?: Raz na miesiąc, przedsiębiorca prywatny

---

Karta realności z dnia 08.I.1941 r. [Inspekcja budowlana, sygn. 1671]

<u>Położenie:</u>	Grodzka 17
<u>Powierzchnia:</u>	ogółem: 560 m ²
<u>zabudowana:</u>	297 m ²
<u>niezabudowana:</u>	263 m ²
<u>długość frontu:</u>	25 mb (głębokość 32 mb)

Budynek A

<u>Liczba kondygnacji:</u>	2
<u>1 główna klatka schodowa</u>	
<u>Liczba mieszkań:</u>	6, w tym:
	2 mieszkania – 1 izba
	4 mieszkania – 2 izby
<u>Liczba izb:</u>	10
<u>Liczba piwnic:</u>	5
<u>Liczba suterren niemieszkalnych:</u>	-
<u>Liczba strychów:</u>	1

Budynek B

<u>Liczba kondygnacji:</u>	4
<u>1 główna klatka schodowa</u>	
<u>Liczba mieszkań:</u>	8, w tym:
	4 mieszkania – 1 izba
	4 mieszkania – 2 izby
<u>Liczba izb:</u>	12
<u>Liczba strychów:</u>	1

Budynek C

<u>Liczba kondygnacji:</u>	3
<u>1 główna klatka schodowa</u>	
<u>Liczba mieszkań:</u>	9, w tym:
	4 mieszkania – 1 izba
	5 mieszkań – 2 izby
<u>Liczba izb:</u>	14
<u>Liczba strychów:</u>	1

Budynek d w głębi

<u>Liczba kondygnacji:</u>	1
<u>Liczba mieszkań:</u>	2, w tym:
	2 mieszkania – 1 izba
<u>Liczba izb:</u>	2
<u>Liczba strychów:</u>	1

Dopisek: Józef Nisenbaum (ur. 1892 r.), Fabrykant Chaja (ur. 1877 r.)
Grodzka 17

Fragmenty Historii Mówionych/Fragments of Oral History

Halina Jaworska-Klon

„Posiadam zdjęcie, które przypuszczam zrobił mój ojciec domu w którym mieszkał. Podpisane jest „Lublin, ulica Grodzka nr 17. Tutaj mieszkałem z rodzicami i siostrą do stycznia 1935 roku. Dwa okna na parterze należały do naszego mieszkania. Pod oknami na parterze były jeszcze dwa okna – mieszkania w suterenie, gdzie mieszkał dozorca z żoną. Obok zakratowane okna prowadziły do piwnicy, gdzie mieszkał żydowski stolarz z rodziną.””

*

„Mój tata urodził się w Krasnymstawie. Prawdopodobnie duża część rodziny mieszkała w Krasnymstawie, ale chyba jako bardzo mały chłopiec przeniósł się do Lublina, dlatego że, ja myślę, że on z Krasnegostawu wiele nie pamiętał, bo bardzo mało o tym opowiadał. A więcej o Lublinie, nie dużo, ale więcej. Oni mieszkali przy Grodzkiej 17, do 35 roku mój tata mieszkał w tym mieszkaniu. Pamiętam opowiadał taką anegdotę, że mieszkali razem z babcią. Jego babka jak wybuchła wojna miała 92 lata i opowiadał, była bardzo zdrowa i silna. I zawsze się pytał: „Babciu jak to jest, jak to jest, że ty taka zdrowa jesteś, taka silna, 92 lata.”, to ona odpowiada: „Co?”. Rano na czezo wypijała taki mały kieliszek spirytusu. I to mój tata tak dobrze pamiętał, że aż nam to opowiadał. Więc nie wiem ile osób mieszkało tam w tym mieszkaniu i w tym domu na Grodzkiej 17. Mój tata miał siostrę – Basię. To był dom dosyć mieszczański. Jakby to powiedzieć... kulturalny dom. Dlatego, że Basia grała na fortepianie, mój tata grał na skrzypcach. I nie od mojego taty samego to wiem tylko od znajomych, którzy wtedy też przychodzili tam do nich, że to się robiło takie wieczorki, że dzieci grały, muzykowały i deklamowali wiersze. Więc taki dosyć taki mieszczański, kulturalny dom był. Rodzice mojego taty – Roza i Don Giećman. Roza była akuszerką. Jej nazwisko znalazłam w takim rejestrze ludzi z pewnymi zawodami usługowymi. Nie wiem dokładnie jak to się nazywa, ale takim spisie z profesjami. Także znalazłam ją jako akuszerkę, szukając kiedyś śladów, jakichkolwiek śladów.”

Ikonografia:

Inspekcja budowlana, sygn. 1671

- Plan wodociągu i kanalizacji ul. Grodzka Nr 17 właśc. S.S. Nisenbaum T. opatrzony pieczęcią Inspektora Sieci J. Myśliwskiego z odręcznie wpisaną datą 28.V.1937 r. oraz Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie.

Fotografie przedwojenne/pre-war photographs:

Grodzka 17, w czasie odnawiania, zdjęcie z albumu „Zdjęcia z Robót konserwatorskich Starego Miasta, prowadzonych przez Wydział Budownictwa Zarządu Miasta w r. 1938-39”, własność Miejski Konserwator Zabytków w Lublinie.

Grodzka 17, kamienica czwarta od prawej, autor nieznan, przełom XIX i XX wieku, kolekcja pocztówek Zbigniewa Lemiecha.

Fotografie współczesne/Contemporary photographs

Fasada, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Fasada fragmenty, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Elewacja tylna, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.

Elewacja tylna, Grodzka 17, fot. Marcin Moszyński, 2010.